

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. huhtikuuta 2022
(OR. fr, en)

7764/22

SPORT 20
JEUN 37
EDUC 112
SUSTDEV 72
CLIMA 149
SAN 197
RELEX 420
ONU 47

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	7067/22
Asia:	Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät "Urheilu ja liikunta lupaavina keinoina muuttaa käyttäytymistä kestävästä kehityksen edistämiseksi"

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossaan 4. huhtikuuta 2022 hyväksymät, neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät "Urheilu ja liikunta lupaavina keinoina muuttaa käyttäytymistä kestävästä kehityksen edistämiseksi".

Neuvoston päätelmät

"Urheilu ja liikunta lupaavina keinoina muuttaa käyttäytymistä kestävä kehityksen edistämiseksi"

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET
JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

toteavat seuraavaa:

1. Yhä laajemmin tunnustetaan, että urheilun ja liikunnan harrastaminen ja rooli ovat Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeitä¹.
2. Kansainvälinen ja tiedeyhteisö on saanut ja koonnut yhteen tietoa urheilun ja liikunnan sekä eri alojen urheilutapahtumien järjestämisen mahdollisista hyödyistä ja myönteisistä ulkoisvaikutuksista²³: yksilöiden fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin parantaminen, taloudelliset hyödyt, koulutus, naisten ja nuorten voimaannuttaminen, oikeudenmukaisempien, kestävämpien, osallistavampien ja avoimempien yhteiskuntien syntyminen, vammaisten henkilöiden ja henkilöiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, osallistaminen sekä suvaitsevaisuudesta oppiminen.
3. Ilmastonmuutos ja muut ympäristöuhat voivat vaikuttaa kielteisesti urheiluun ja urheilun sidosryhmiin⁴, erityisesti kun ne vaikuttavat alan toimijoiden terveyteen. Asianmukainen urheilu edellyttää terveellistä harjoitteluympäristöä, mutta nykyiset ilmasto- ja ympäristöolosuhteet tarjoavat heikommat edellytykset monien urheilulajien ja liikunnan harrastamiseen.

¹ Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 25. syyskuuta 2015 antama päätöslauselma A/RES/70/1 kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmasta (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development), 37 kohta.

² Maailman terveysjärjestö, liikuntaa koskeva maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma (The global action plan on physical activity) 2018–2030.

³ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelmasta (1. tammikuuta 2021 – 30. kesäkuuta 2024), (2020/C 419/01).

⁴ WWF France, 2021.

4. Ilmastonmuutoksen seuraukset – kuten lämpötilan nousu, pitkittyneet kuivuusjaksot ja lisääntyneet tulvat – rajoittavat yhä enemmän urheiluun käytettävissä olevaa tilaa ja aikaa ja häiritsevät näin merkittävästi maailmanlaajuisen urheiluekosysteemin toimintaa ja organisointia, erityisesti ulkona harjoitettavien talviurheilulajien ja eräiden vesiurheilulajien osalta⁵.
5. Kuten muukin ihmisen toiminta, tietyt urheiluun ja urheilutapahtumien järjestämiseen liittyvät näkökohdat voivat osaltaan heikentää ympäristöä ja muuttaa ilmastoa tuottamalla suoraan tai välillisesti kasvihuonekaasupäästöjä ja vahingoittamalla erilaisia luonnonympäristöjä, joissa urheilua harjoitetaan, erityisesti meri-, metsä- ja vuoristoympäristöjä.
6. Jotkin urheilun näkökohdat voivat olla kasvihuonekaasupäästöjen lähteitä, ja niillä voi olla myös kielteisiä vaikutuksia ympäristöön: urheilumatkailu, urheiluvälineiden ja niihin liittyvien tuotteiden ja palvelujen kestävän kehityksen vastainen tuotanto ja kuluttaminen, mikromuovien leviäminen, runsaasti resursseja (etenkin energiaa ja vettä) kuluttavat urheilutilat, kaikentasoisten urheilutapahtumien määrän kasvu (mukaan lukien harjoittelu, suuret valtuuskunnat ja tilapäisen infrastruktuurin rakentaminen) sekä vapaamuotoinen urheilu luonnonympäristöissä.
7. Olympia- ja paralympiakisojen palauttaminen Eurooppaan, Pariisiin vuoden 2024 järjestelykomitean antama ympäristöä ja hiilineutraaliutta koskeva sitoumus sekä Saksassa vuonna 2024 pidettävien jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailujen järjestäjien sitoumukset voivat kannustaa kaikkia sidosryhmiä sitoutumaan rakentamaan kestävästi aineellista ja aineetonta perintöä kestävän kehityksen tavoitteiden 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ja 17 edistämiseksi kaikilla tasoilla ja kaikilla alueilla.

⁵ WWF France, 2021.

ottavat huomioon seuraavaa:

8. Koska urheilu on tärkeä arkioppimisen ja epävirallisen oppimisen väline, se on erinomainen keino esitellä esimerkillistä käyttäytymistä ja siten levittää sosiaalista vastuuntuntoa ja mahdollistaa kaikkien, erityisesti nuorten⁶, osallistuminen muutoksen tekijöinä. Sen viestintätehtävänä on myös valistaa kansalaisia ekosysteemien säilyttämisen, luonnonvarojen sopusointuisen ja kestävän käytön sekä ilmastonmuutoksen hillitsemisen merkityksestä.
9. Kestävän kehityksen tavoitteiden sisällyttäminen urheiluun voisi houkutella ihmisiä urheilun ja sen jatkamisen pariin; tämä koskee erityisesti nuoria, sillä monet heistä saattavat osoittaa erityistä mielenkiintoa näitä kysymyksiä kohtaan ja aktiivisuutta niiden parissa⁷.
10. Huippu-urheilijoiden suosio, heidän lisääntyvä tietoisuutensa ilmastohätätilasta sekä heidän sitoutumisensa ja panoksensa voivat olla erittäin tehokkaita tapoja edistää kestävän kehityksen tavoitteiden sisällyttämistä urheiluun.
11. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot voivat toimia esimerkkinä isännöimällä kestäviä suuria urheilutapahtumia⁸, joissa otetaan huomioon ekologisen, sosiaalisen, taloudellisen ja kansalaisvastuun vaatimukset, mukaan lukien kiertotalous, muovien tai veden käyttö, hiilijalanjälki, hyvä hallinto, ihmisoikeudet, luotettavuus ja reilu peli, tai osallistumalla tällaisten tapahtumien isännöintiin.

⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c2c8d076-0a04-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en>

⁷ https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

⁸ Urheilun taloudellista ulottuvuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän määritelmän mukaan "suuri urheilutapahtuma" on tapahtuma, jonka järjestää yksi tai useampi isäntämaa, -alue tai -kaupunki ja johon osallistuu useita kansainvälisiä valtuuskuntia yhden tai useamman urheilulajin harjoittamiseksi. Tällaisiin tapahtumiin liittyy usein suuria ja logistisia haasteita. Suuret urheilutapahtumat kiinnostavat mediaa, niihin osallistuu useita tuhansia henkilöitä, kannattajat, toimittajat, tekniset ryhmät ja viranomaiset mukaan luettuina, ja ne järjestetään usein useampana peräkkäisenä päivänä.

12. Urheilutapahtumia järjestettäessä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että väestön tietoisuus taloudellisista ja ympäristövaikutuksista, välittömät tai välilliset vaikutukset mukaan lukien, sekä ihmisoikeuksien suojelusta on lisääntynyt. Tämä voi vaikuttaa myönteisesti siihen, että yleisö hyväksyy tapahtumien isännöinnin.
13. Covid-19-pandemia on lisännyt kiinnostusta kotona tapahtuvaan urheiluun, ulkona ja vapaamuotoisesti harjoitettavaan toimintaan sekä aktiiviseen liikkumiseen. Nämä suuntaukset kuvastavat luonnon⁹, omaehtoisen urheilutoiminnan ja saavutettavien kaupunkialueiden¹⁰ kasvavaa tarvetta.
14. Erityisesti ulkona tai luonnonympäristöissä (esim. metsät, vuoret, valtameret, joet ja järvet) tapahtuva liikunta ja urheilu voivat osaltaan parantaa kansalaisten ympäristötietoisuutta sekä lisätä tietoisuutta tarpeesta suojella ympäristöä ja hillitä ilmastonmuutosta.
15. Erasmus+ -urheiluohjelmalla tuetaan tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa erityisesti kestävän kehityksen tavoitteiden 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 ja 17 osalta. Nämä hyvät käytännöt voidaan ottaa huomioon urheilutoimintaa ja -tapahtumia järjestettäessä.
16. Urheilu voi edistää talouskasvua ja tuottaa lisäarvoa talouden alalle.

⁹ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/abb396/pdf>

¹⁰ <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0249268>

korostavat seuraavaa:

17. On tärkeää minimoida kaikentyyppisen urheilutoiminnan kielteiset vaikutukset biologiseen monimuotoisuuteen, ympäristöön ja meneillään olevan ilmastonmuutosprosessin dynamiikkaan. On tärkeää, että kaikki sidosryhmät julkisista ja yksityisistä toimijoista kansalaisiin ovat tietoisia henkilökohtaisesta ja kollektiivisesta vastuustaan sekä toimiensa seurauksista urheilua harjoittaessaan tai järjestäessään.
18. On aiheellista varmistaa, että urheiluala edistää osaltaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa vahvistettuja Euroopan unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteita. Tätä varten tarvitaan monentyyppistä tukea, jotta urheiluala voi siirtyä vastuullisempiin käytäntöihin.
19. Osallistavan ja terveen yhteiskunnan rakentamiseksi on olennaisen tärkeää, että jokainen voi harjoittaa urheilua ja liikuntaa säännöllisesti terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä iästä, sukupuolesta, psyykkisestä ja fyysisestä tilasta, sosioekonomisesta taustasta tai maantieteellisestä alkuperästä riippumatta.
20. On tärkeää ottaa huomioon urheilun hyvään hallintotapaan, rehellisyyteen, yhdenvertaisiin urheilumahdollisuuksiin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, luotettavuuteen, oikeudenmukaisuuteen ja kestävyYTEEN liittyvät kysymykset. Tämä olisi tehtävä kaikilla tasoilla, kuten seuroissa, liigoissa, kansallisissa ja kansainvälisissä liitoissa, kansalaisjärjestöissä sekä talouden toimijoiden, suurten urheilutapahtumien järjestäjien, yritysten tai tiedotusvälineiden keskuudessa.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA

21. Mukauttamaan urheilua koskevat julkiset politiikat ja strategiat kestävän kehityksen tavoitteisiin ja niihin liittyviin tavoitteisiin sekä koordinoimaan niitä.
22. Tarjoamaan kansalaisille mahdollisuuden näiden tarpeita vastaavaan turvalliseen, osallistavaan ja kestävään urheiluun ja urheilutapahtumiin esimerkiksi sellaisten ympäristöystävällisten paikallisten urheilutilojen avulla, joihin on pääsy aktiivisen liikkumisen infrastruktuurin kautta.
23. Tutkimaan tapoja tarjota asiaankuuluville kansallisille viranomaisille välineitä, joilla ne voivat seurata ilmastonmuutoksen vaikutuksia urheiluun, jotta voidaan kehittää strategioita sellaisten urheiluekosysteemien ennakoimiseksi, mukauttamiseksi ja tukemiseksi, joihin ilmastonmuutos vaikuttaa eniten pitkällä aikavälillä, esimerkiksi pyrkimällä siirtymään kestävämpiin ja vastuullisempiin käytäntöihin ja käymällä vuoropuhelua urheiluliikkeen kanssa tarkoituksenmukaisempien aikataulujen lisäämiseksi.
24. Varmistamaan, että suurten urheilutapahtumien järjestäjät tekevät ympäristö- ja hiilivaikutusten arviointeja, ja kannustamaan niitä mittaamaan, miten niiden tapahtumat edistävät kestävän kehityksen tavoitteiden 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 ja 13 saavuttamista.
25. Tekemään yhteistyötä suurten urheilutapahtumien järjestäjien kanssa, jotta voidaan ottaa käyttöön niiden tapahtumien haitallisia ympäristövaikutuksia lieventäviä mekanismeja, jotka vastaavat aiheutettua vahinkoa ja joiden tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalius.
26. Kannustamaan urheilujärjestöjä ja oppilaitoksia sisällyttämään tarvittaessa kouluttajille, urheiluhenkilöstölle, urheilijoille ja urheilutilojen johtajille tarkoitettuihin koulutusohjelmiinsa ekologiseen siirtymään ja kestävään kehitykseen liittyviä kysymyksiä ja toimia.

27. Lisäämään edelleen investointeja innovointiin ja tutkimukseen, jotta voidaan tukea ja edistää siirtymistä kohti vihreämpää ja kestävämpää liikuntaa ja urheilua.
28. Pyrkimään sisällyttämään ympäristökriteerit ja kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvät sitoumukset julkisen rahoituksen ja tuen arviointiprosessiin kaikilla tasoilla järjestettävien urheilutapahtumien, urheilutoiminnan sekä urheilutilojen rakentamisen, kunnostamisen, ylläpidon ja käytön osalta. Edistämään kyseisten kriteerien sisällyttämistä näiden toimien arviointiin.
29. Kun taloudellisten kumppaneiden kanssa tehdään sopimuksia suurten urheilutapahtumien järjestämisestä, urheilutilojen rakentamisesta, kunnostamisesta ja ylläpidosta taikka urheiluvälineiden valmistuksesta, vahvistamaan yritysten yhteiskuntavastuuta¹¹ koskevien kriteerien sisällyttämistä sopimuksiin ja niiden painotusta sopimuksissa.
30. Edistämään tarvittaessa EU:n rahastojen – myös koheesiorahastojen (EAKR, ESR+), elpymis- ja palautumistukivälineen, Erasmus+ -ohjelman tai Life-ohjelman – käyttöä sellaisten aloitteiden kehittämiseksi, joilla lisätään vihreää ja kestäväää liikuntaa ja urheilua sekä pyritään edistämään kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.
31. Asettamaan etusijalle sellaisten älykkäiden ja vihreiden kaupunkien kehittämisen, joissa on ympäristövastuullista infrastruktuuria ja tarkoituksenmukaista kaupunkisuunnittelua, uusi eurooppalaisen Bauhaus -aloitteen hengessä, sellaisen ihmiskeskeisemmän elinympäristön aikaan saamiseksi, jossa kansalaisilla on mahdollisuus käyttää kestäviä urheilutiloja ja jossa he voivat omaksua terveellisemmän, aktiivisemmän ja ympäristöystävällisemmän elämäntavan, sekä kannustamaan tällaisten kaupunkien kehittämistä.
32. Hyödyntämään diplomaattiverkostoja sellaisen yhteisen eurooppalaisen lähestymistavan edistämiseksi, jolla parannetaan kestävän kehityksen tavoitteiden huomioon ottamista urheilussa ja sisällyttämistä urheiluun Euroopan unionissa sekä sen ulkoisissa toimissa ja kehitysapuohjelmissa.

¹¹ <https://www.unido.org/our-focus/advancing-economic-competitiveness/competitive-trade-capacities-and-corporate-responsibility/corporate-social-responsibility-market-integration/what-csr>

33. Harkitsemaan sellaisten vapaaehtoisuuteen perustuvien vihreän kehityksen urheilun lähettiläiden nimeämistä, joiden tehtävänä olisi edistää kestävän kehityksen tavoitteiden tiiviimpää sisällyttämistä urheiluun.
34. Kannustamaan urheilualan, virallisen koulutuksen, epävirallisen ja arkioppimisen, sosiaalipedagoginen toiminnan, nuorisjärjestöjen ja yksityisen sektorin välisiä kumppanuuksia, jotta voidaan kehittää monialaisia, koordinoituja ja toisiaan täydentäviä tapoja lisätä tietoisuutta ja edistää asiantuntemusta ympäristö- ja ilmastonmuutoskysymyksistä.
35. Edistämään energiatehokkuutta ja kiertotaloutta kaikkien urheilutilojen rakentamisessa, kunnostamisessa, ylläpidossa ja käytössä.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA

36. Varmistamaan, että vihreän kehityksen urheilua käsittelevä asiantuntijaryhmä keskittyy työssään Euroopan unionin tason yhteisten standardien laatimiseen sekä vihreän ja kestävän liikunnan ja urheilun järjestämistä koskevien kriteerien ja tavoitteiden määrittämiseen. Edistämään näitä kriteereitä ja tavoitteita, kun jäsenvaltiot kehittävät kansallista urheilupolitiikkaansa.
37. Jatkamaan vihreän kehityksen urheilua käsittelevän asiantuntijaryhmän puitteissa asiaankuuluvan näytön ja hyviä käytäntöjä koskevien esimerkkien keräämistä siitä, miten urheilu voi vähentää ympäristövaikutuksiaan ja auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta.
38. Sisällyttämään kestävää kehitystä koskevat kysymykset urheilun eurooppalaisen mallin keskeisistä piirteistä käytäviin keskusteluihin.

39. Edistämään Euroopan unionin varojen käyttöä urheilulaitosten rakentamisen ja kunnostamisen helpottamiseksi, jotta voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, hiilijalanjälkeä ja energiankulutusta sekä ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia urheiluun.
40. Ottamaan urheilun paremmin huomioon EU:n tasolla kehitetyssä julkisessa politiikassa ja erityisesti ympäristöpolitiikassa ja -aloitteissa.
41. Arvioimaan edelleen hankkeiden ympäristöystävällistä suunnittelua ja vihreiden käytäntöjen huomioon ottamista arvioitaessa ja myönnettäessä Erasmus+ -avustuksia urheilun alalla, kuten Erasmus+ -ohjelmaoppaassa esitetään.
42. Varmistamaan, että Erasmus+ -urheiluohjelmassa voidaan kehittää vihreän kehityksen urheilua ja vihreää osaamista koskevia hankkeita, ja edistämään tätä mahdollisuutta.
43. Kannustamaan jäsenvaltioita vaihtamaan vihreän kehityksen urheilua koskevaa tietämystä ja parhaita käytäntöjä EU:n urheilualan työsuunnitelman 2021–2024 mukaisesti.
44. Kannustamaan parhaiden käytäntöjen jakamista sellaisten toimijoiden kesken, jotka ovat sitoutuneet muuttamaan käyttäytymistään urheilussa niiden ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvien haasteiden vuoksi, joita kohtaamme kaikilla tasoilla, SHARE-aloitteen tai HealthyLifestyle4All-aloitteen avulla.

KEHOTTAVAT URHEILULIIKETTÄ JA MUITA ASIAANKUULUVIA SIDOSRYHMIÄ

45. Mukauttamaan liikunnan, urheilun ja urheilutapahtumien järjestämisen kestävä kehityksen tavoitteisiin, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, Pariisin ilmastopöytäkirjaan, Kazanin toimintasuunnitelmaan, liikunnan ja urheilun peruskirjaan (International Charter on Physical Education, Physical Activity and Sport) sekä urheilua ja ilmastotoimia koskevaan kehikseen.
46. Ottamaan strategioita ja ohjelmia laadittaessa erityisesti huomioon kysymykset, jotka koskevat luonnonvarojen (erityisesti veden ja energian) kulutuksen vähentämistä, elintarvikkeiden haaskauksen lopettamista, jätteiden kierrätystä ja urheiluvälineiden uudelleenkäyttöä, biologisen monimuotoisuuden ja ilman laadun säilyttämistä, hiilijalanjäljen pienentämistä sekä yleisemmin sitä, miten urheilua järjestetään kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.
47. Tutkimaan mahdollisuutta nimetä erityinen henkilö tai rakenne, joka vastaisi ympäristöstrategioiden ja -ohjelmien toteuttamisesta.
48. Etsimään keinoja edistää kestävä kehitystä koskevaa koulutusta ja ympäristö- ja kansalaisvastuullisuuden kehittämistä urheiluseurojen, -liittojen ja muiden urheilualan sidosryhmien keskuudessa.
49. Sisällyttämään tarvittaessa ympäristökysymyksiä koskevaa sisältöä urheilualan vapaaehtoisten ja ammattilaisten koulutusohjelmiin.
50. Innostamaan ja kannustamaan urheilijoita, joilla on medianäkyvyyttä ja jotka ovat suosittuja ja uskottavia, edistämään eettistä, vihreää ja kestävä urheilua.

51. Kiinnittämään erityistä huomiota ekologisiin, sosiaalisiin ja demokraattisiin kysymyksiin, avoimuuteen ja ihmisoikeuksien suojeluun¹² siinä yhteydessä, kun suuria urheilutapahtumia myönnetään ja näiden tapahtumien järjestäjille myönnetään rahoitusta tai sponsoritukea.
52. Kehittämään tai käyttämään asianmukaisia välineitä urheilutoiminnan sosiaalisten ja ympäristövaikutusten mittaamiseksi, erityisesti suurten urheilutapahtumien järjestämisen osalta, ja ottamaan arviointiprosessissa huomioon tällaisen toiminnan sosiaaliset ja ympäristövaikutukset.
53. Edistämään kestäviä ja lyhyitä toimitusketjuja ja mahdollisuuksien mukaan asettamaan paikallisen talouden etusijalle, kun urheilutapahtumia järjestetään, kun urheilutiloja rakennetaan, kunnostetaan ja ylläpidetään tai kun urheiluvälineitä tuotetaan.
54. Edistämään ja kannustamaan eettiseen, demokraattiseen, sosiaaliseen ja ympäristövastuuseen liittyvien kysymysten sisällyttämistä urheilun audiovisuaaliseen ohjelmasuunnitteluun ja urheilutapahtumien lähettämiseen kunnioittaen samalla täysimääräisesti tiedotusvälineiden vapautta.
55. Tiedottamaan kumppaneille, tavarantoimittajille ja palveluntarjoajille, sponsoreille ja kannattajille ympäristövaatimuksista, jotka niiden olisi otettava asianmukaisesti huomioon.

¹² https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

Viiteasiakirjat

Kansainväliset järjestöt

Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 25. syyskuuta 2015 antama päätöslauselma
A/RES/70/1 kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmasta
(Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)
www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E, 37 kohta.

Maailman terveysjärjestö, liikuntaa koskeva maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma
(The global action plan on physical activity) 2018–2030,
<http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf>, 2018.

Yhdistyneet kansakunnat, Pariisin sopimus,
[ADOPTION OF THE PARIS AGREEMENT - Paris Agreement text English \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/paris_agreement/text/paris_agreement_text_english), 2015.

UNESCO, Kazanin toimintasuunnitelma, [Kazan Action Plan - UNESCO Digital Library](https://unesco.org/en/rep/rep_en/rep_kazan), 2017.

UNESCO, liikunnan ja urheilun peruskirja, [International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport - UNESCO Digital Library](https://unesco.org/en/rep/rep_en/rep_kazan), 2015.

Yhdistyneet kansakunnat, urheilua ja ilmastotoimia koskevaan kehys,
[UNITED NATIONS \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/paris_agreement/text/paris_agreement_text_english), 2018.

OECD, globaalit urheilutapahtumat ja paikallinen kehitys (Local Economic and Employment Development, Global Sports Events and Local Development, Principles For Leveraging Local Benefits From Global Sporting Events),
<https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-leed-principles-global-sporting-events.pdf>, 2017.

Euroopan unionin neuvosto

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät urheilualan innovoinnista, 2021/C 212/02.

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät elinikäisestä liikunnasta, 2021/C 501 I/01.

Neuvoston päätelmät nuorten osallistumisen edistämisestä muutoksentekijöinä ympäristön suojelemiseksi (tarkoitus hyväksyä koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvostossa 5. huhtikuuta 2022).

Euroopan parlamentti

EU:n urheilupolitiikka: arviointi ja mahdolliset etenemistavat ([2021/2058\(INI\)](#)), 23. marraskuuta 2021.

CULT-valiokunnan tilaama selvitys, EU:n urheilupolitiikka: arviointi ja mahdolliset etenemistavat, [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOL_STU\(2021\)652251_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOL_STU(2021)652251_EN.pdf) PE 652.251, kesäkuu 2021.

Euroopan komissio

Komission tiedonanto, Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (COM(2019) 640 final).

Kansalaisjärjestö

WWF France 2021, www.wwf.fr/sites/default/files/doc-2021-07/02072021_Rapport_Dereglement-climatique_le_monde_du_sport_a_plus_2_et_4_degres_WWF%20France_4.pdf.